

KOCAELİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ÇOCUK NEDİR?

18 yaşına
kadar her
birey
çocuktur.

*İhmal ve
istismardan
korunma hakkı*

ihmal ve istismar nedir?

ihmal Nedir?

İHMAL

Çocuğa bakmakla yükümlü kimsenin, çocuğun gelişimi için gerekli

- Sağlık,
- Eğitim,
- Duygusal gelişim,
- Beslenme,
- Barınma ve
- Güvenli yaşam şartlarını dikkate almamasıdır.

İSTİSMAR NEDİR?

- Dünya Sağlık Örgütü istismarı şöyle tanımlar:

"Çocuğun sağlığını, fiziksel ve psikososyal gelişimini olumsuz etkileyen, bir yetişkin, toplum ya da devlet tarafından bilerek ya da bilmeyerek çocuğa karşı yapılmış tüm kötü davranışlardır."

İstismar Nedir?

İstismar;

- Fiziksel istismar,
- Duygusal istismar
- Ekonomik İstismar
- Cinsel istismar

olarak 4 temel grupta incelenmektedir.

FİZİKSEL İSTİSMAR

FİZİKSEL İSTİSMAR

Bir yetişkinin otoriteyi sağlama, cezalandırma

ya da

öfke boşaltma amacı ile elle ve/veya aletle

çocuğun vücudunun herhangi bir yerine iz

bırakacak şekilde şiddet uygulayarak çocuğa

zarar vermesidir.

Duygusal İstismar

Çocuk ya da ergenin, duygusal ya da ruhsal sağlığında tehlike yaratacak derecede sözel tehdit, alay ya da küçük düşürücü yorumlara maruz kalmasıdır.

Sizce bu
hangi istismar
türüdür?

Ekonomik İstismar

Çocuğun gelişimini engelleyici, haklarını ihlal edici işlerde ya da düşük ücretli iş gücü olarak çalışması ya da çalıştırılması ekonomik istismar olarak tanımlanmaktadır.

- Çocukların Kaçırılmaları
- Çocuk İşçiliği

Cinsel İstismar

Çocuğun kendisinden
büyük veya akranları tarafından
cinsel haz amacı ile
zorla ya da ikna edilerek
cinsel etkileşime maruz
bırakılmasıdır.

Cinsel İstismar Yaygınlığı

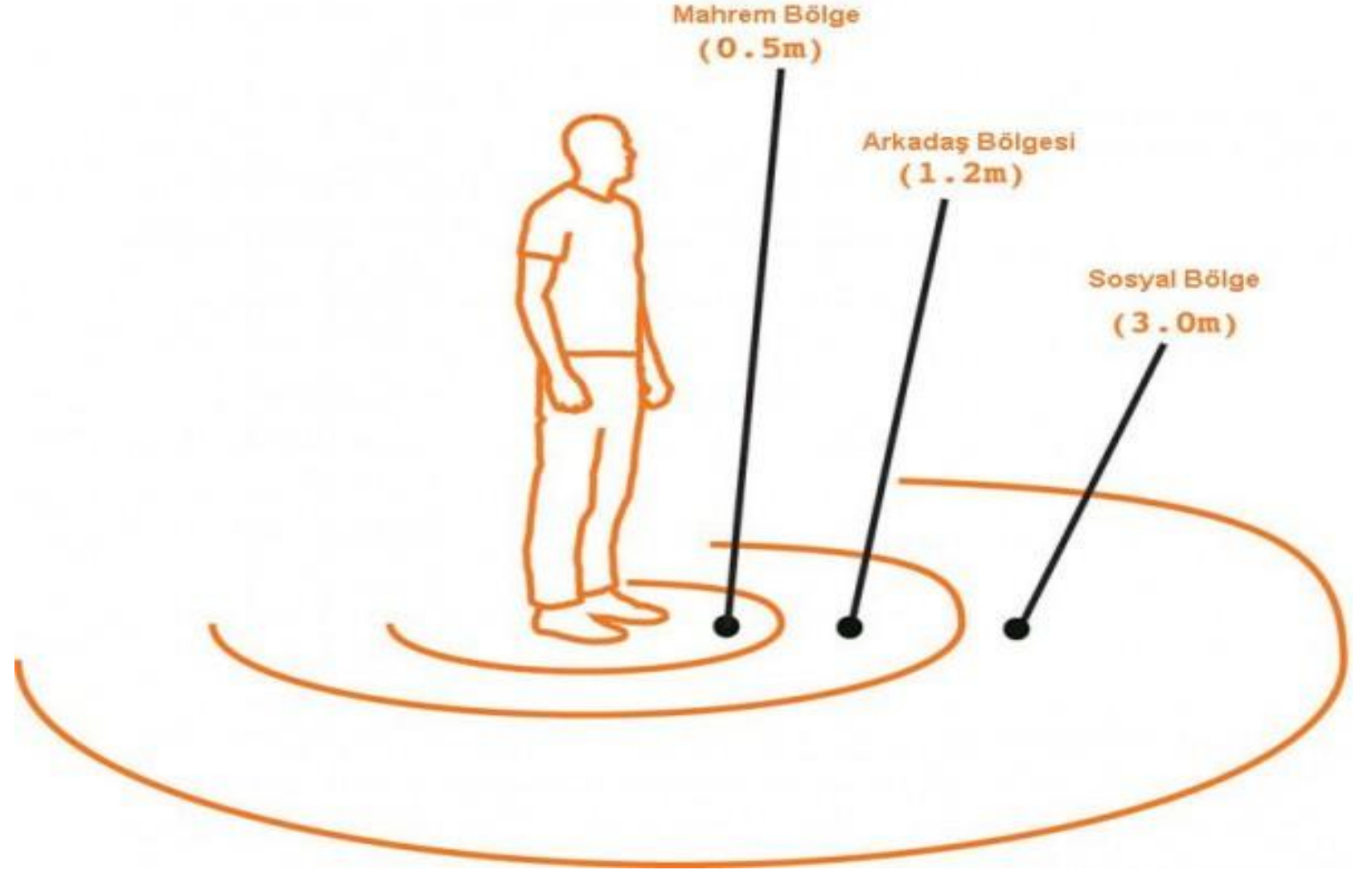
- Ülkemizde kadınların %20'sinin, erkeklerin % 7'sinin çocukluğunda en az bir kez cinsel istismara maruz kaldığı saptanmıştır.
- Afrika' da her beş kızdan birinin,
- Avusturalya'da ise her üç kızdan birinin ve her on dört erkekten birinin cinsel istismara maruz kalmış olduğu bildirilmiştir.
- Son yıllarda yapılan araştırmalara göre Amerika'da 17 yaşındaki kızların cinsel istismara uğrama oranı %26,6, erkeklerin ise %5.1
- Yine Amerika'da erkeklerin %13'ü kadınların %30-40'ı çocukluklarında cinsel istismara uğradıklarını bildirmişlerdir

İhmal ve
istismardan
korunmak için;

- kişisel sınırlarımızı korumalı,
- güvenliğimizi tehlikeye
atacak riskli durumları fark
edebilmeli
- güvenli davranışı
sergileyebilmeliyiz.

Kişisel Güvenlik

**Kişisel
Güvenliđimiz
İle İlgili
Bilmemiz
Gerekenler**

İyi Dokunuş/ Kötü Dokunuş

İyi dokunuş

- Bir dokunuş seni
  - mutlu ediyorsa,
    - üzümüyorsa,
      - kötü hissettirmiyorsa,
        - rahatsız etmiyorsa,
          - İYİ DOKUNUŞTUR!

Kötü dokunuş

Bir dokunuş;

- *Senin rahatsızlık, tedirginlik, mutsuzluk, güvensizlik hissetmene neden oluyorsa,*
- *Canını acıtıyorsa,*
- *Hoşlanmıyorsan,*
- *İstemediğin halde zorla yapıyorsa,*
- *Canını acıtmamasına rağmen, istemediğin bir dokunuşa,*
- *Seni korkutuyor, sinirlendiriyor,üzüyorsa,*
- *Kafanın karışmasına sebep oluyorsa,*
- *İç sesin sana bir şeylerin yolunda gitmediği alarmini veriyorsa,*
- *Seni tehdit ediyorsa*
- *Dokunan kişi kimseye söylememeni istiyorsa;*
- *rahatsız eden bir dokunuştur, ya da kötü dokunuştur.*

İyi Sır/ Kötü Sır

Eğer bir sırrı saklamak;

- Rahatsız ediyorsa,
- Mutsuz ediyorsa,
- Kötü hissettiriyorsa

kötü sırdır ya da saklanmaması gereken bir sırdır ve saklanmamalıdır.

Güvenliğimizi Tehdit Eden Durumlarda Ne Yapmalıyız?

- 1- **"HAYIR"** de (Kesin ve net bir şekilde "hayır" de)
- 2- **"UZAKLAŞ"** (Derhal ortamdan ve o kişinin yanından uzaklaş)
- 3- **"SÖYLE"** (Güvendiğin bir yetişkine söyleyerek ondan yardım al)
- 4- **"ISRARLA SÖYLE"** (Birisi seni dinleyene kadar söylemeye devam et)

Yasal Süreç

- Herhangi bir ihmal/istismar durumunda yapılması gereken şey güvenilir bir yetiškine (anne, baba, akraba, öğretmen vb.) ya da doğrudan savcılık ve/veya kolluk kuvvetlerine başvurulmasıdır.

HAKLARINIZ

- Türk Ceza Kanunu
- Çocuk Koruma Kanunu
- Çocuk Hakları Sözleşmesi

tarafından KORUNUYOR!!!

Sanal Dünyada İstismar

İNTERNET ORTAMINDA RİSKLER

- ✓ Yanlış ve/veya Zararlı Bilgiye Erişim
- ✓ Siber zorbalık
- ✓ Zararlı yazılımlar ve Sanal dolandırıcılık
- ✓ Kişisel bilgilerin paylaşımı
- ✓ Pornografi/Çocuk İstismarı/Fuhuş
- ✓ Oyun ve İnternet bağımlılığı
- ✓ Yabancılarla çevrimiçi ve çevrimdışı iletişim
- ✓ Şiddet / Nefret / Irkçılık

Sanal Dünyadaki Riskler Karşısında Güvende Kalma

- Bir anti-virüs firması tarafından yapılan bir araştırmada; gençlerin
  - %69'unun sosyal paylaşım sitelerinde anlık durumlarını paylaşırken lokasyon bilgilerini de paylaştıkları,
  - %28'inin gerçek hayatta tanımadığı kişilerle sohbet ettikleri,
  - Yaşları 13 ile 17 arasında olan bu gençlerin mobil internet kullanımının son 1 sene içerisinde %256 oranında artış olduğu rapor edilmiştir.

- Ayrıca bir genç aylık ortalama 3417 SMS veya mobil internet tabanlı uygulamalardan mesaj göndermektedir.
- Türkiye'deki çocukların %46'sı sosyal ağlarda kişisel bilgilerini korumaya yönelik kuralları bilmemekte ve bunun sonucu olarak gönderilerini, profil fotoğraflarını ve doğum tarihlerini herkesle paylaşmaktadırlar.

Siber Zorbalık Nedir?

Elektronik ortamda yapılan zorbalığa “sanal zorbalık” veya “siber zorbalık” denir. Siber zorbalık, yasalarda cezası olan bir suçtur.

Siber Zorbalık Nedir?

Siber zorbalık, kişinin izni olmadan özel bilgi, fotoğraf ve videolarının yayınlanması, elektronik ortamdaki bilgilerin kopyalanması, internet ve cep telefonu ile hakaret ve tehdit mesajları gönderilmesi gibi çeşitli saldırıları içermektedir.

Siber Zorbalık Nedir?

En yaygın şekilde yazılı telefon mesajı, resim, fotoğraf veya video görüntüleri, telefon aramaları, elektronik postalar, sohbet odaları, anında mesajlaşma ve web sitelerinin kullanılması aracılığıyla gerçekleşiyor.

Siber Zorbalık Nedir?

- **Dedikodu:** Kamuoyunda spekülasyon oluşturma. Çevrimiçi ortamlarda hakkınızda kasıtlı ve alenen dedikodu yapılması.
- **Dışlama:** Bir grup arkadaştan bir kişiyi ayırma. Özellikle okulda başlayan ve siber ortamda devam eden dışlanma.
- **Taciz:** Sürekli ve kasıtlı olarak yapılan zarar verici ve rahatsız edici davranışlar.
- **Takip:** Her an izlenildiğini hissetme. İnternette başlayıp, gerçek hayata yansıyan takip ediliyormuş hissi.

Siber Zorbalık Nedir?

- **Trollemek:** Kasten ve maksatlı olarak yapılan provokasyon (kışkırtma) ve örtülü hakaret, sabote.
- **Yorumlar:** Yazı, fotoğraf, video yoluyla yapılan hakaret ve küfür içeren negatif iletiler. Saygısızlık: İletişimde haddi aşmak ve bunu devam ettirmek.
- **Sahte Hesap:** Kurban adına sahte hesaplar oluşturularak ve bu oluşturulan sahte hesaplar yoluyla tehdit ve zorbalığı sürdürmek.
- **Kandırma:** Başkalarının çeşitli, gizli bilgilerini yayınlamak ve bunları çarpıtarak insanları aldatmak, dolandırmak.
- **Manipüle:** Kurbanın kendisi gibi davranmak.

Sexting nedir?

Cinsel yönü yüksek mesajların cep telefonu yoluyla gönderilmesi" şeklinde tanımlanmaktadır.

Yapılan araştırmalara göre; 18 yaş altı her 3 kızdan 1'i bu şekilde özel ve cinsel içerikli fotoğraflarını paylaşmaya zorlanıyor. Amerika'da yapılan bir araştırma; yaşları 12-17 arası olan gençlerin %4'ünün mesajlar aracılığıyla başkalarına kendi çıplak fotoğraflarını gönderdiğini, %15'inin başkalarının çıplak fotoğraflarının bulunduğu mesajlar aldıklarını ortaya koymuştur.

SEXTING
SONUCUNDA
NELER
YAŞANABİLİR
?

SANAL ALEMDE NASIL GÜVENDE KALIRIZ?

SANAL ALEMDE NASIL GÜVENDE KALIRIZ?

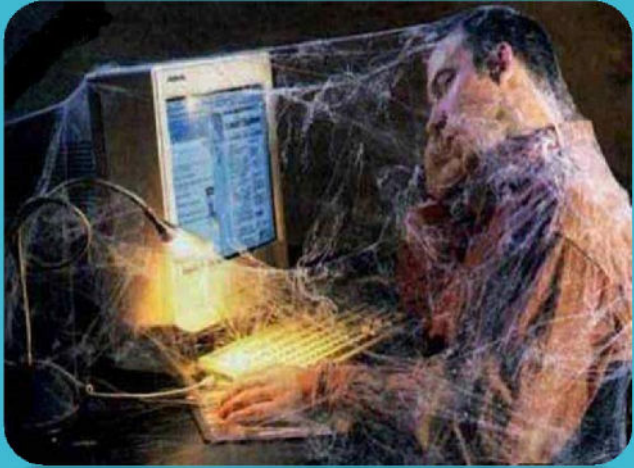
- Her şeyden önce iletişimde saygılı olun. Gerçek hayatta saygıyı ne kadar önemsiyorsanız, o kadar saygılı olun.
- Dilimizi doğru ve güzel kullanın.

Konfüçyüs'e sormuşlar;
'Eğer bir ülkede yönetici olsaydınız ilk olarak ne yapmak isterdiniz?'
Konfüçyüs:
'Şüphesiz önce dili düzeltirdim.'
 demiş.

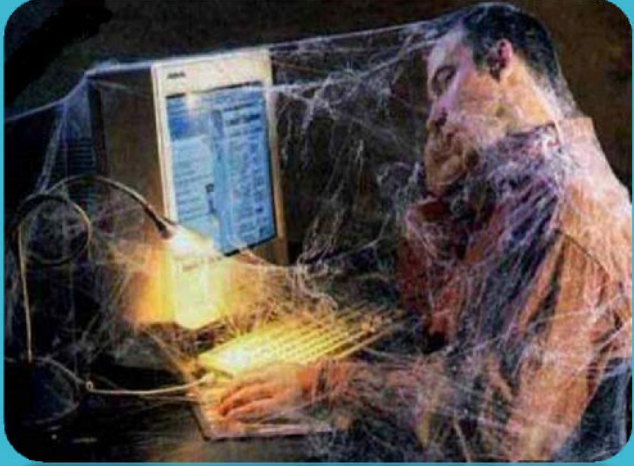
Güvenlik İçin Alınabilecek Önlemler

- İnternet kullanımı konusunda kurallarınız ve zaman sınırlamanız olmalı.
- Teknik olarak önlemlerinizi almalısınız.
  - Profilindeki gizlilik ayarlarını yapılması,
  - İsim, adres, telefon, okul ve özel fotoğraflarını paylaşılmaması,
  - Paylaşımlarda lokasyon bilgisinin verilmemesi,
  - Tanınmayan kişilerin arkadaş listesine eklenmemesi,
  - Tahmin edilmesi zor kullanıcı şifreleri edinilmesi,
  - Güvenlik yazılımlarının güncel tutulması.

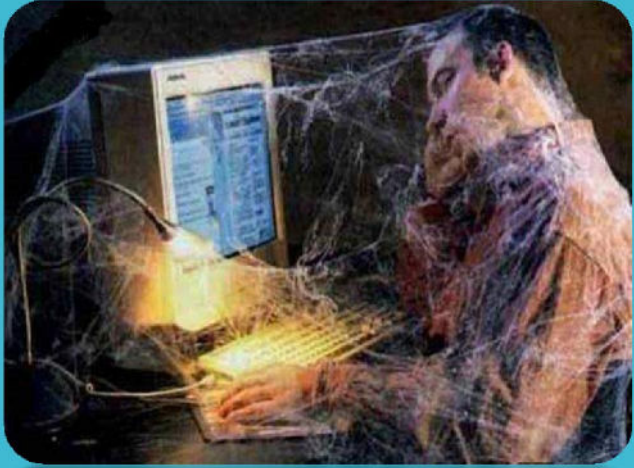

Güvenlik İçin Alınabilecek Önlemler

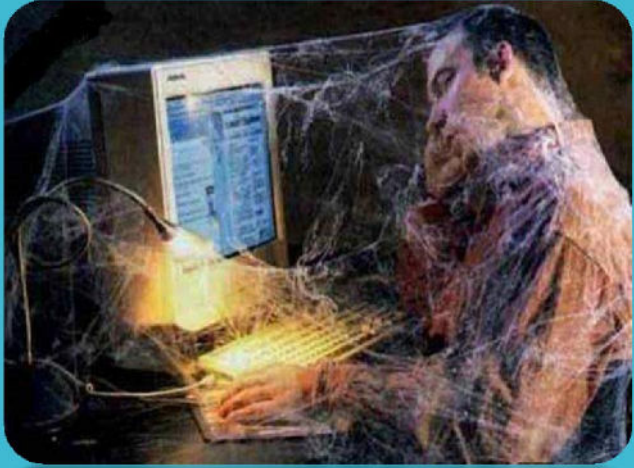
- ✓ İnternet kafe gibi çok kişinin kullandığı bilgisayarlarda, tarayıcının şifrenizi kaydetmesine izin vermeyin. Bunun için web tarayıcılarında gizlilik ayarlarınızı yapın.
- ✓ Zararlı internet içeriklerinden korunmak için, internet servis sağlayıcınızdan **güvenli internet hizmetini** talep edin
- ✓ **Güvenli İnternet Hizmeti ücretsizdir**, sizi ve bilgisayarınızı birçok zararlı içerikten korur.
- ✓ Paylaştığınız bilgi ya da fotoğrafları kimlerin görüp, kimlerin göremeyeceği ayarlanmalı.
- ✓ Başkası adına hesap oluşturmak ve kendini onun yerine koymak sizi sıkıntıya sokabilir.

Güvenlik İçin Alınabilecek Önlemler

- Sosyal paylaşım sitelerinde tanımadığınız kişileri arkadaşlık listenize almayın.
- Online paylaşılan hiçbir şey asla özel kalmaz. Sanal ortamda paylaştığınız bir görseli geri alma şansınız olmadığını unutmayın.
- Sanal zorbalık içeren yazıları, e-postaların resim ve videoları kanıt olabileceği için saklayın.
- Şantaj veya tehditle karşı karşıya kaldıysanız asla isteneni yaparak tuzağa düşmeyin. İletişimi kesin ve asla cevap vermeyin.

Güvenlik İçin Alınabilecek Önlemler

- Karşıdakine doğrudan “hayır” deyin ve kararlı olun. Israrlar karşısında tereddüte düşmeyin.
- Yaşadığınız herhangi bir rahatsız edici olaydan sonra e-mail adresi ve kullanıcı adını değiştirin.
- Güvenliğinizi tehdit eden bir durum karşısında istismara uğruyor olabileceğiniz için hemen ailenizle durumu paylaşın. Ailenizin sizi anlamayacağını düşünüyorsanız güvendiğiniz bir yakınınızdan yardım isteyin. Kendiniz hatalı olduğunuzu düşünüyorsanız bile bunu yapın.

Sanal ortamda paylaşılan her şey başkalarının erişimine ve paylaşımına açıktır. Aile, okul, arkadaş çevresi, gelecekte öğrenci için işveren pozisyonunda olacaklar, güvenlik güçleri de buna dahildir.

**ZARARLI
İÇERİK
İHBAR
HATTI**

İnternet ortamında sizi rahatsız eden şeylerle (kişilerin küfürlü ve argo konuşmaları, hakaretler, uygunsuz teklifler ya da zararlı sitelerle) karşılaştığınızda şikayette bulunabileceğiniz adres; ihbarweb'dir.

www.ihbarweb.org.tr

0312 5828282

Şikayet Hakkınızı Kullanın

- ✓ Karşılaştığınız olumsuzlukları ilk olarak
- ✓ Sizi rahatsız eden sitelerle mi karşılaştınız
- ✓ İnternet üzerinden istismar veya tehdit mi edildiniz
- ✓ Facebook veya başka bir sosyal ağda bir problem mi yaşadınız?

Ailenizle veya öğretmeninizle paylaşın

www.ihbarweb.org.tr

Savcılık - Emniyet

http://internet.btk.gov.tr/sitesorgu/site_iletisim.php

KAYNAKÇA

- 1- Milli Eğitim Bakanlığı Pansiyon Güvenliği
- 2- http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//kanun_belgeleri/4058.pdf
- 3- http://www.cocukhaklari.gov.tr/tr/content/show/23/birlesmis_milletler_cocuk_haklari_sozlesmesi.html
- 4- http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//mevzuat/cocuk_haklari_sozlesmesi.pdf
- 5- Child Maltreatment 2007, U.S. Department of Health & Human Services Administration for Children and Families Administration on Children, Youth and Families Children's Bureau. (Online erişim; http://www.acf.hhs.gov/programs/cb/stats_research/index.htm#can)
- 6- Preventing Child Maltreatment: a guide to taking action and generating evidence. World Health Organization and International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect. WHO 2006.
- 7- Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu. Türk ailesinde adolesan sorunları. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, 1997, Ankara.
- 8- Milli Eğitim Bakanlığı Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Teknik Destek Projesi, Akademik ve Akademik Olmayan Personelin Farkındalık Eğitimi Programı, 2015
- 9- Tıraşçı Y, Gören S. Çocuk istismarı ve ihmali, Dicle Tıp Dergisi.2007; 3 (1):70-74.
- 10- Gilbert R, Widom CS, Browne K, Fergusson D, Webb E, Janson S. Child maltreatment 1. Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. Lancet. 2009; 373: 68–81.
- 11- Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü. İhmal ve İstismarı Önlemeye Yönelik Yaşam Becerileri Kazandırma Eğitimi El Kitabı, 2016, Antalya
- 12- SEYDOOGULARI, UNSAL. S. (2017). 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerine Yönelik Geliştirilen Kişisel Güvenlik Farkındalık Eğitim Programının Etkililiğinin Sınanması, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. (Devam ediyor).
- 13- Sağlam, M. ve Çalışkan, Z. (2015). Cinsel İstismar Mağduru Çocuklarla Çalışan Uzmanların Gözünden Mağdur Çocukların Özellikleri, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 4, 2

TEŞEKKÜRLER

